

Handläggare
Karlsson Daniel

Datum
2015-08-03

Diarienummer
ALN-2015-0156.60

Äldrenämnden

Yttrande avseende fördjupad översiktsplan för Södra staden i Uppsala

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslås besluta

att avge yttrande till kommunstyrelsen enligt upprättat förslag.

Sammanfattning

Södra staden har pekats ut som ett av de större och viktigare stadsutvecklingsområdena i staden. Äldreförvaltningen har upprättat förslag till yttrande i ärendet där betydelsen av att rörelsestråken och mötesplatserna inom planområdet anpassas, så de är tillgängliga för alla personer oavsett funktionsförmåga, understryks. Det handlar exempelvis om utformning och val av beläggning, trygghet i trafikmiljön och undvikande av barriärer.

I planförslaget finns en beräkning av de framtida behoven av särskilda boenden inom området. I förslaget till yttrande framhålls vikten av att så tidigt som möjligt planera för och beakta behovet av särskilda boenden, samtidigt som osäkerheten i sådana behovsbedömningar på längre sikt måste beaktas.

Ärendet

Södra staden har pekats ut som ett av de större och viktigare stadsutvecklingsområdena i staden. Den fördjupade översiktsplanen förbereder för en utveckling av den centrala staden ut till Kronåsen, Ulleråker och Ultuna samt områden väster om Dag Hammarskjölds väg.

Med utgångspunkt i en effektiv framtida kollektivtrafikförsörjning och hänsynstagande till områdets unika kvaliteter har ett planförslag tagits fram. Förslaget visar större offentliga rum (i form av grönområden, platser och torg), rörelsestråk (för kollektivtrafik, bil samt gång och cykel) och utvecklingsområden (för bostäder, verksamheter och service). En fullskalig utbyggnad av Södra staden rymmer nästan 25 000 nya bostäder som i sin tur innebär knappt 60 000 nya invånare och yrkesverksamma. Stora investeringar kommer att krävas i offentliga miljöer, trafikinfrastruktur samt social och teknisk infrastruktur.

Samrådshandlingen i sin helhet finns att läsa på nedanstående länk:

<https://www.uppsala.se/contentassets/a0c2da59258d48de831d45970ee371e4/sodra-staden-handling-webb.pdf>

Äldreförvaltningen

Gunn-Henny Dahl

T.f. förvaltningsdirektör

Handläggare
Karlsson Daniel

Datum
2015-08-27

Diarienummer
ALN-2015-0156.60

Kommunstyrelsen

Yttrande avseende förslag till fördjupad översiktsplan för Södra staden (dnr KS 2012-0452)

Äldrenämnden har tagit del av förslaget till fördjupad översiktsplan för Södra staden och har följande synpunkter att anföra:

Under den närmaste tioårsperioden, åren 2015-2025, förväntas andelen äldre personer över 80 år öka med drygt 50 % eller ca 5 000 personer i Uppsala. Kommande tioårsperiod förväntas en antalsmässig ökning i samma storlek. Ökningen av antalet äldre är proportionellt större än ökningen i andra åldersgrupper, varför äldre personer kommer att utgöra en betydligt större del av befolkningen i det framtida Uppsala. Inför detta scenario är av största vikt att hänsyn och överväganden kring äldre personers behov och önskemål beaktas i kommunens planprocesser. Det sociala hållbarhetsperspektivet i form av främst tillgänglighet, trafiksäkerhet, orienterbarhet och inkluderande miljöer behöver därför finnas med i planeringen av nya bostadsområden.

Äldrenämnden vill därför understryka vikten av att rörelsestråken och mötesplatserna inom Södra staden anpassas så de är tillgängliga för alla personer oavsett funktionsförmåga och särskilt för äldre personer med nedsatt rörelseförmåga eller olika typer av kognitiva funktionsnedsättningar. Det handlar exempelvis om val och utformning av beläggning, trygghet i trafikmiljön och undvikande av barriärer. Detta gäller särskilt åpromenaden och de stråk och möteplatser som i övrigt pekas ut i programmet. Rörelsestråken och mötesplatserna behöver också vara tydliga och präglas av god orienterbarhet.

En del av den äldre befolkningen finns idag i flerfamiljshus och villabestånd med lägre grad av tillgänglighetsanpassning. Av särskild betydelse är därför att framtida bostadsbestånd kan erbjuda möjligheter att välja ett mer funktionellt boende. Det handlar både om bostäder med en högre grad av tillgänglighet och om miljöer som är anpassade för personer oavsett funktionsförmåga. Här är också viktigt med tillgång till lättåtkomlig service i närmiljön som livsmedelsaffärer, restauranger, vårdcentral, apotek och tandläkare. Möjligheter till föreningsaktiviteter i närmiljön kan likaså vara av stor betydelse för gruppen äldre.

Ett större utbud av bostäder för äldre förbättrar också möjligheterna till en större åldersintegration i stadsmiljön och motverkar tillkomsten av enklaver för särskilda grupper,

exempelvis äldre eller barnfamiljer. Det finns även andra samhällsvinster med fler tillgänglighetsanpassade bostäder. Förbättrade möjligheter för äldre att flytta kan ha potentiella effekter för matchningsmöjligheterna på arbetsmarknaden. Om möjligheterna ökar för äldre att flytta ökar rörligheten på bostadsmarknaden, därmed även omsättningen och utbudet av bostadsalternativ för arbetskraften på orten.

För många äldre kan flytt till ett nytt och mer tillgänglighetsanpassat boende möjliggöra ett fortsatt oberoende och självständighet upp i hög ålder. Om sådana möjligheter värnas kan det även medföra stora besparingar för samhället genom minskade behov av stödinsatser i form av hemtjänst eller särskilt boende samt kostnader för kommunala bostadsanpassningsbidrag.

Av Boverkets kartläggningar och forskning som berör äldres flyttpreferenser framgår att hälsoskäl eller ändrad social situation oftast utgör skäl till önskemål om flytt. Äldre personer önskar oftast flytta till en mindre lägenhet, gärna hyresrätt, med små underhållsbehov. I det avseendet tillhör tyvärr Uppsala de kommuner som också rapporterat om bristande tillgång i Boverkets kartläggningar, vilket är något som behöver beaktas i den fortsatta planprocessen för Södra staden.

I planförslaget finns en uppskattning om ett beräknat behov av tre särskilda boenden i ett framtida utbyggnadsscenario där Södra staden rymmer totalt 25 000 bostäder. Äldrenämnden ser det som viktigt att så tidigt som möjligt planera för och beakta behovet av särskilda boenden. Nämnden vill dock understryka osäkerheten i behovsbedömningar för särskilda boenden på så pass lång sikt som flera decennier framöver.

Äldrenämnden

Monica Östman
Ordförande

Annie Arkeback-Morén
Sekreterare